

Taustatietopaketti tiedotusvälineille

Euroopan unionin puutavara-asetus 2013

Euroopan unionin puutavara-asetus on yksi osa EU:n metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa koskevaa [FLEGT-toimintasuunnitelmaa](#), jonka tarkoitus on tehdä loppu laittomasta puunkorjuusta kaikkialla maailmassa.

Maailman metsät: elintärkeä luonnonvara

Maailman köyhistä 1,3 miljardia on riippuvaisia metsistä ja saa niistä koko elantonsa tai osan siitä. Sen lisäksi, että metsät elättävät näitä yhteisöjä, ne lieventävät osaltaan ilmastomuutosta ja auttavat siihen sopeutumisessa, tukevat biologista monimuotoisuutta ja ovat keskeisessä osassa ympäristönsuojelussa; ne esimerkiksi ehkäisevät aavikoitumista ja eroosiota. Metsät ovat myös taloudellisesti arvokkaita, sillä metsät ja puut tuottavat vähintään 180 miljardin euron tulot vuodessa puutavaran, polttoaineeksi käytettävän puun ja muiden metsätuotteiden kuin puutavaran muodossa.¹

Laiton puunkorjuu – mikä siitä tekee ongelman?

Laittomalla puunkorjuulla – puunkorjuulla vastoin sen maan lakeja ja asetuksia, *jossa korjuu tapahtuu* – on merkittäviä **taloudellisia, ympäristöön liittyviä** ja **yhteiskunnallisia vaikutuksia** joihinkin maailman arvokkaimmista jäljellä olevista metsistä ja niihin miljardeihin ihmisiin, jotka ovat niistä riippuvaisia.

Se johtaa **tulonmenetyksiin** (arviolta 7 miljardia euroa vuodessa), **vahingoittaa laillisten toimijoiden** liiketoimintaa ja liittyy **metsäkatoon, biologisen monimuotoisuuden häviämiseen** ja **kasvihuonekaasupäästöihin**. Lisäksi laiton puunkorjuu liitetään maata ja luonnonvaroja koskeviin **konflikteihin** sekä alkuperäisyhteisöjen **alistamiseen**.

Euroopan unionin (EU) tehtävä

Vuonna 2011 35 prosenttia (37,8 miljardia euroa) puuraaka-aineiden maailmanlaajuisesta kaupasta käytiin EU:n alueella. On vaikeaa arvioida, minkä prosenttiosuuden laittomasti korjattu puutavara muodosti tästä kaupasta, mutta tiedämme, että EU muodostaa merkittävät vientimarkkinat niille maille, joissa laittomuus ja huono hallinto metsäalalla ovat kaikkein tavallisimpia.

Päästämällä mahdollisesti laittomista lähteistä peräisin olevaa puuta ja puutuotteita EU:n markkinoille vaarannamme puutavaraa tuottavien maiden ponnistelut laittoman puunkorjuun torjumiseksi ja periaatteessa pidämme käytäntöä yllä.

EU:n vastaus: FLEGT-toimintasuunnitelma

Laiton puunkorjuu on ollut ongelma jo pitkään, mutta vasta 1990-luvulla tutkimukset muun muassa Kambodžassa ja Indonesiassa paljastivat sen todellisen laajuuden. Siitä tuli hallitusten välisten keskustelujen aihe G8-ryhmän metsiä koskevan toimintaohjelman yhteydessä vuonna 1998.

Asiaan puututtiin EU:n tasolla vuonna 2003 hyväksymällä **metsälainsäädännön soveltamisen valvontaa, metsähallintoa ja puukauppaa koskeva FLEGT-toimintasuunnitelma**. Suunnitelmassa vahvistetaan joukko toimenpiteitä laittoman puutavaran sulkemiseksi pois markkinoilta, laillisen puutavaran toimitusten parantamiseksi ja vastuullisesti tuotettujen puutuotteiden kysynnän lisäämiseksi. **EU:n puutavara-asetus ja vapaaehtoiset kumppanuussopimukset** (puutavaraa vievien maiden kanssa tehdyt kahdenväliset kauppasopimukset, jotka auttavat estämään laittoman puutavaran saattamista Euroopan markkinoille) ovat toimintasuunnitelman keskeiset osatekijät.

1 Lähde FAO – Forest resources assessment 2010.

EU:n puutavara-asetus: yleiskatsaus

EU:n [puutavara-asetus](#) – asetus (EU) N:o 995/2010 – hyväksyttiin 20. lokakuuta 2010, ja sitä sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa 3. maaliskuuta 2013 alkaen. Siinä kielletään laittomasti korjatun puutavaran ja tällaisesta puutavarasta valmistettujen tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille. Asetuksessa jaetaan puu- ja puutuotekaupassa mukana olevat kahteen ryhmään: toimijoihin ja kauppaa käyviin. Molemmilla on omat velvoitteensa.

Keitä asetus koskee?

Toimijoiden – asetuksen mukaan niiden, jotka saattavat puutavaraa tai puutuotteita EU:n markkinoille – on otettava käyttöön riskinhallinnan tai [asianmukaisen huolellisuuden järjestelmä](#). Kauppaa käyvien – asetuksen mukaan niiden, jotka myyvät tai ostavat EU:n markkinoille jo saatettua puutavaraa tai puutuotteita – on puolestaan säilytettävä tiedot tavarantoimittajistaan ja asiakkaistaan, jotta puutuotteiden alkuperä voidaan tarvittaessa jäljittää.

Mitä asetukseen piiriin kuuluu?

Lainsäädäntö kattaa sekä EU:ssa valmistetun että muualta tuodun puutavaran ja puutuotteet. Sitä sovelletaan laajalti puutavaraan ja puutuotteisiin, mutta ei kaikkiin. Puutavara-asetuksen liitteessä esitetään luettelo asetuksen piiriin kuuluvista tuotteista.

Täydentävä lainsäädäntö

Puutavara-asetusta täydentää kaksi muuta säädöstä, joissa täsmennetään puutavara-asetuksen tiettyjä kohtia:

1. Asetus valvontaorganisaatioiden hyväksymistä tai niiden hyväksynnän peruuttamista koskevista menettelysäännöistä:
[komission delegoitu asetus](#) (EU) N:o 363/2012
2. Asetus, jolla varmistetaan säädöksen yhtenäinen soveltaminen:
[komission täytäntöönpanoasetus](#) (EU) N:o 607/2012

Vapaaehtoiset kumppanuussopimukset: yleiskatsaus

Vapaaehtoiset kumppanuussopimukset ovat puutavaraa tuottavien maiden kanssa tehtyjä kahdenvälisiä sopimuksia. Näiden sopimusten avulla EU pystyy vastaamaan laillisen puutavaran kysyntään mutta myös tarjoamaan teknistä apua kyseisen maan hallitukselle, yksityissektorille ja kansalaisyhteiskunnalle sekä vahvistamaan sen valmiuksia. Maista, joilla on operatiivinen vapaaehtoinen kumppanuussopimus EU:n kanssa, saa tuoda EU:n markkinoille ainoastaan puutavaraa ja puutuotteita, joilla on FLEGT-lupa. Näiden tuotteiden katsotaan täyttävän puutavara-asetuksen vaatimukset.

Lokakuussa 2012 Ghana, Kongon tasavalta, Kamerun, Keski-Afrikan tasavalta ja Liberia allekirjoittivat vapaaehtoiset kumppanuussopimukset, ja Indonesian on tarkoitus allekirjoittaa sopimus vuonna 2013. Lisäksi neuvottelut ovat käynnissä Kongon demokraattisen tasavallan, Gabonin, Malesian ja Vietnamin kanssa, ja ne on aloitettu Guayanin, Hondurasin ja Laosin kanssa.